

EP nariai: „Pagrindinis Putino planas – sukeliant nuolatinę įtampą neleisti Ukrainai stiprėti ekonomiškai“

Europos Parlamento (EP) narių Rasos Juknevičienės ir Andriaus Kubiliaus savaitės apžvalgoje iš Strasbūro – daug nerimo ir nežinios dėl situacijos Ukrainoje. Pranešimai apie apšaudymus ir susišaudymus jau girdimi nuo ketvirtadienio ryto, tad visiškai neaišku, kokia situacija bus, kai ši savaitės įvykių apžvalga pasieks žiūrovus.

Vieši pranešimai iš NATO rodo, kad Putino žodžiai Vokietijos kancleriui Olafui Scholzui apie kariuomenės atitraukimą ir liko tik žodžiais, o realiai kariuomenės pajėgos yra netgi didinamos. Ši tema visą savaitę vyravo EP, o abiem parlamentarams apie tai teko pasisakyti ir plenarinio posėdžio metu.

Posėdis šįkart buvo ypatingas, nes į diskusiją dėl Rusijos atakų prieš Ukrainą susirinko visi aukščiausi Europos pareigūnai: Europos Tarybos prezidentas Šarlis Mišelis, Europos Komisijos prezidentė Ursula von der Leyen, EP prezidentė Roberta Metsola. Tai nutinka tik dėl itin svarbių priežasčių. Tą dieną EP balsuota ir dėl skubios 1,2 milijardo eurų paramos Ukrainai. Tai bus svarbi parama šaliai, šiuo metu išgyvenančiai sunkų laikotarpį. Parama bus skirta, kai tik ją patvirtins Europos Taryba. Nesustojo ir kiti darbai – ES teisme buvo priimtas labai svarbus sprendimas – teisės viršenybės principas. ES skirdama lėšas valstybėms galės atsižvelgti į tai, ar valstybė laikosi teisės normų. Tai itin aktualu dėl Lenkijos, Vengrijos, kurios pažeidinėja teisės viršenybės principą ir kurioms ES už tai nori sustabdyti finansavimą.

„Sėdime tarsi ant adatu, sekdami kiekvieną žinutę iš Ukrainos ir pasaulio. Tos žinutės kelia didelį nerimą, kad Kremlius dramatiškai aštrina situaciją. Provokacijos gali būti pačios įvairiausios, tad prognozuoti ir atspėti tikrai neįmanoma. Tai, ką daro Vakarai, bandydami sustabdyti Putino bandymus eskaluoti situaciją, yra daug, stipru ir reikšminga, bet tai visai nereiškia, kad Kremlių galima tokiais būdais sustabdyti. Turime būti pasiruošę bet kam“, – sakė A. Kubilius bei pridūrė, jog „tai, ką daro Putinas, ką daro Kremlius, didindamas spaudimą prieš Ukrainą yra ilgam.“

Daugelis Rusijos veiksmų kelia nerimą ne tik Ukrainoje. Kariuomenės telkimas, gąsdinimai atakomis paveikia ir kitas šalis. To įrodymas – ambasadų evakavimas. Tai sukelia daug nerimo finansų rinkoms, investuotojams, tai stipriai kenkia Ukrainos ekonomikai.

„Man kartais susidaro vaizdas, kad tai yra pagrindinis Putino planas. Permaniškai ir nuolatinė įtampa neleisti Ukrainai stiprėti, neleisti ekonomiškai atsigausti, nes Putinas gerai supranta, kokia pavojinga jo režimui, jo autoritarinei santvarkai gali būti Ukrainos sėkmė. Tai būtų pavyzdys Rusijos žmonėms sekti šiuo pavyzdžiu ir todėl jis labai aiškiai turi vieną tikslą – neleisti Ukrainai tapti sėkminga valstybe,“ – sakė nuolatinis pranešėjas Rusijos klausimais EP A. Kubilius. Labai svarbi ES reakcija – ne tik remti finansiškai, bet ir tai, jog

EP nariai: „Pagrindinis Putino planas – sukeliant nuolatinę įtampą
neleisti Ukrainai stiprėti ekonomiškai“

EP pagrindinių partijų frakcijų vadovai pasirašė deklaraciją, kurioje, su didelėmis mūsų parlamentarų pastangomis, įrašyta nuostata dėl spartesnės europietiškos Ukrainos integracijos, pradėdant nuo tarpinės būsenos – integracijos į bendrąją rinką. Tai svarbūs ilgalaikiai sprendimai.

R. Juknevičienė pasakojo apie sąmoningai Kremliui ir viešąją erdvę leidžiamas žinutes apie Ukrainos padalijimą į gabalus – vakarų Ukrainą atiduoti vakarams, o rytų Ukrainą, šio Dniepro kranto dalį, kuri yra arčiau Rusijos – pasiimti. Panašiai yra rašęs ir Kremliui analitikas Aleksandras Duginas.

Jozefas Borelis, ES vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai, akcentavo tai, ko Putinas bijo labiausiai – Europietiškos Ukrainos. Kremliui tai svarbiau nei NATO.

Dažnai pasigirsta klausimas, kodėl JAV kalba apie galimas puolimo datas, kodėl evakuoja ambasadas, ragina žmones grįžti ir kalba, kad karas neišvengiamas. „Yra viena priežastis, kurią aš matau, kodėl JAV taip aktyviai įsitraukia ir, kaip sako ekspertai, pirmą kartą viešai, aiškiai naudoja žvalgybinius duomenis, viešina juos, aišku, neatskleisdami detalių apie Kremliui planus – tai atgrasymas, kad būtų atitolinti puolimai pasakant, kad mes matome, mes žinome. O kitas dalykas – įtvirtinti demokratinio pasaulio sąmonėje, kas yra agresorius, o kas yra auka. Nes, pavyzdžiui, Krymo aneksijos metu pasaulis nebuvo pasiruošęs, politikai nebuvo pasiruošę, net NATO nebuvo pasiruošę. Tada Rusija panaudojo labai stiprų informacinį ginklą ir per visą pasaulį nuvilnijo žinutė, kad Krymas nori prisijungti, padarė falsifikuotą referendumą su didžiuliu psichologiniu spaudimu. Tad dabar norima išvengti to nesupratimo likusioje pasaulio dalyje,“ – sakė R. Juknevičienė.

Grįžtant prie posėdžio EP, kur iš daugiau nei 100 užsirašiusių kalbėti parlamentarų, tik keli kraštutiniai Putino bičiuliai turėjo kitokią nuomonę, aiškiai nuskambėjo energetikos klausimas – ES energetinės nepriklausomybės klausimas. Tai labai reikšminga žinia, kuri anksčiau nebuvo taip aiškiai formuluojama. Panašūs klausimai buvo aptarti ir A. Kubiliaus organizuojamame neformaliame Europietiškos Rusijos draugų forumo seminare, vykusiame šią savaitę, skirtame „Gazprom“ veiksams Europos rinkose (tiekimu, kainų klausimai).

Kodėl visiškai sunaikinamas iki šiol susikurtas „Gazprom“, kaip patikimo tiekėjo, įvaizdis? Tą patį pastebėjo ir Ursula von der Leyen savo kalboje. Be karinių gąsdinimų, tai dar viena spaudimo forma.

„Galbūt tai ir spaudimo forma, kad Vokietija išduotų licenciją „Nord Stream 2“. Mano manymu, Kremlius toks nervingas ir nori pradėti veiksmus dar ir dėl to, kad Europa sparčiai juda prie žaliosios sutarties arba žaliojo kurso įgyvendinimo, dėl ko Europoje nebebūtų taip

EP nariai: „Pagrindinis Putino planas – sukeliant nuolatinę įtampą
neleisti Ukrainai stiprėti ekonomiškai“

masiškai naudojamos „Gazprom“ dujos. Gal daugelis nėra išsigilinę į tuos skaičius? Šiandien „Gazprom“ tiekia daugiau nei 40 proc. dujų visai Europai. Vokietijai – 50 proc., Bulgarijai – 90 proc. ir t.t.“ – sakė A. Kubilius.

„Priklausomybė nuo „Gazprom“ yra didelė problema, tai sukelia grėsmes geopolitiniam saugumui. Europoje yra būtina ne tik spręsti „Nord Stream 2 klausimą“. Mano manymu, nesąmonė suteikti leidimą šitam naujam dujų vamzdžiui. Būtina iš naujo įvertinti situaciją, nes tokiais dujų mastais priklausyti nuo tokio autoritarinio, neprognozuojamo, agresyvaus režimo yra... Aš kartais galvoju, kas yra didesnis pavojus: ar priklausomybė nuo tokių dujų ar 130 tūkst. Rusijos kareivių Ukrainos pasienyje“, – tęsė politikas. „Ir tai, aš manau, ir tai. Tai yra susiję dalykai. Tai to didelio hibridinio karo sudėtinė dalis“, – kolegai antrino R. Juknevičienė, išreikšdama viltį, kad ES seks Lietuvos pavyzdžiu eidama energetinės nepriklausomybės keliu.

R. Juknevičienė pasidžiaugė, jog šią savaitę jau ir pagrindinius ES lyderius ir Europos liaudies partijos (ELP) frakcijos politinės grupės lyderius girdėjo kalbant tai, ką jie su A. Kubiliumi EP kalba jau antrus metus. „Šios mūsų žinutės, kurios kartais atrodė, jog atsimuša į sieną, šiandien tą sieną jau pralaužė ir tokia formuojama jau bendra ES pozicija“, – sakė R. Juknevičienė.

„Laukiame nerimastingų žinių ir tikimės, jog bus taikus savaitgalis“, – viltingai atsisveikino R. Juknevičienė.

